

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	Maciej Ćwikowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013 r. w Warszawie

sprawy z wniosku Zespołu Szkół nr (...) w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie

o ustalenie podstawy wymiaru składek

z udziałem zainteresowanych M. A., B. B., S. B., R. B., T. B., W. B., Z. B., P. C., B. D., D. F., J. G., M. G. (1), M. G. (2), E. G., M. G. (3), M. G. (4), W. J., E. J., M. K. (1), M. K. (2), G. K., B. K.-G., M. K. (3), Z. K., A. K. (1), M. K. (4), H. K., S. K., R. K., M. K. (5), A. K. (2), M. K. (6), G. L., J. L. (1), J. L. (2), J. L. (3), M. Ł., R. M., W. G., M. M. (1), S. M., S. N., M. N., G. P., Z. P., M. P. (1), A. P. (1), M. P. (2), D. P., A. P. (2), J. R., M. R. (1), Z. R., M. R. (2), G. G. (2), K. S., H. S. (1), S. S. (1), W. S. (1), T. S., J. S. (1), J. S. (2), W. S. (2), I. S., H. S. (2), S. S. (2), A. S., M. S., J. Ś., A. T., M. T., H. T., W. W., R. W., A. W., L. W., M. M. (2), G. W., K. W., D. W., G. Z., W. Z., S. Z., K. B., L. Z. oraz W. Ż.

na skutek odwołania Zespołu Szkół nr (...)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie

z dnia 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/88/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/2012, 19 września 2012r. znak: UBS/PK/573/1/2012, 3 sierpnia 2012 roku znak: UBS/PK/573/2/2012, 3 sierpnia 2012 roku, znak: UBS/PK/573/3/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/4/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/5/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/6/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/7/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/8/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/9/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/10/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/11/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/12/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/13/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/14/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/15/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/16/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/17/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/18/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/19/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/20/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/21/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/22/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/23/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/24/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/25/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/26/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/27/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/28/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/29/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/30/2012,

19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/31/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/32/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/33/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/34/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/35/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/36/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/37/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/38/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/39/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/41/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/42/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/44/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/45/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/46/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/47/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/48/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/49/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/50/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/51/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/52/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/53/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/54/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/55/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/56/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/57/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/58/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/59/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/60/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/61/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/62/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/63/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/64/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/65/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/66/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/67/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/68/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/69/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/70/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/71/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/72/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/73/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/74/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/75/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/76/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/77/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/78/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/79/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/80/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/81/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/83/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/84/2012, 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/85/2012,
19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/86/2012 oraz 19 września 2012 roku znak: UBS/PK/573/87/2012

1. oddała odwołanie,

2. zasądza od Zespołu Szkół nr (...) w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1847/12

UZASADNIENIE

W dniu 19 października 2012 roku wnioskodawca Zespół Szkół nr (...) w W. złożył za pośrednictwem organu rentowego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział II w Warszawie z dnia 3 sierpnia 2012 r. oraz z dnia 19 września 2012r. W odwołaniu wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji w całości, bądź w przypadku nieuwzględnienia tego żądania, uchylenie zaskarżonych decyzji i przekazanie sprawy organowi do ponownego rozpoznania. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Odwołujący podniósł, iż prawidłowo ustalił podstawę naliczenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. W uzasadnieniu swojego odwołania wskazał, iż kwestionowane świadczenia zostały wypłacone pracownikom ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Ponadto, przyznanie tych świadczeń nastąpiło w ramach działalności socjalnej – było to udzielenie pomocy materialnej w formie finansowej. Co więcej, wypłata tych świadczeń odbyła się zgodnie z obowiązującym u odwołującego regulaminem gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych. Zgromadzone na zakładowym funduszu świadczeń socjalnych środki pozwalały na wypłatę zapomogi każdej z osób, która złożyła wniosek o takie świadczenie. Ponadto, w każdym przypadku komisja socjalna wydawała stosowną decyzję poprzedzoną analizą sytuacji materialnej, życiowej i rodzinnej wnioskodawcy. Na czym to miałyby polegać skoro tylko oświadczenie o dochodzie na głowę

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania w stosunku do wszystkich decyzji oraz o zasądzenie od odwołującego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, iż w trakcie kontroli przeprowadzonej u odwołującego ustalono, że

w grudniu 2009, grudniu 2010 i grudniu 2011 wypłacił on pracownikom dodatkowe wynagrodzenie – zapomogi socjalne „święteczne” i nie naliczył od tego przychodu składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Zdaniem organu rentowego świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych były przyznawane pracownikom odwołującego w sposób niezgodny z postanowieniami ustalonego regulaminu gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych, a także z pominięciem kryterium socjalnego wymaganego przez ustawę z dnia

4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Organ podniósł, iż świadczenia wypłacane przez odwołującego były w istocie świadczeniami okolicznościowymi, a nie świadczeniami o charakterze socjalnym uzależnionymi od indywidualnej sytuacji danego pracownika. Zdaniem organu rentowego pod pozorem świadczeń socjalnych został przyznany dodatek do wynagrodzenia, od którego nie odprowadzono należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniach 10-23 kwietnia 2012 r. oraz w 21 – 28 maja 2012 r., a także 19 czerwca 2012 r., z przerwą w okresie od 24 kwietnia 2012 r. do 20 maja 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził w Zespole Szkół nr (...) w W. kontrolę, której celem było między innymi zbadanie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład (k. 525 akt kontroli).

W toku kontroli ustalono, że w Zespole Szkół nr (...) w W. obowiązuje regulamin gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych, który określa rodzaje i formy działalności socjalnej, osoby uprawnione do korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu świadczeń socjalnych, a także zasady przyznawania świadczeń socjalnych (k. 15 – 20 akt kontroli).

Usługi i świadczenia z zakładowej działalności socjalnej mają charakter uznaniowy. Decyzja o ich przyznaniu jest uzależniona od wielkości posiadanych środków oraz od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej ubiegającego się o przyznanie świadczeń socjalnych (k. 17 akt kontroli). Uzyskanie świadczenia wymaga złożenia wniosku pisemnego przez osobę uprawnioną do korzystania ze świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (k. 17 akt kontroli). Wszelkie zmiany w regulaminie gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych wymagają formy pisemnej (k. 24 akt kontroli).

Zespół Szkół nr (...) wypłacił pracownikom w grudniu 2009r., w grudniu 2010r. oraz w grudniu 2011r. dodatkowe świadczenie – zapomogi socjalne. Zapomogi te przyznawane były na podstawie oświadczeń o średnim dochodzie na członka rodziny. Osoby uprawnione otrzymywały kwoty w ustalonej wysokości, w zależności od wysokości dochodu na członka rodziny (k. 501, 507, 515 akt kontroli). Poza oświadczeniami o średnim dochodzie na członka rodziny, osoby uprawnione nie składały wniosków o udzielenie zapomogi socjalnej.

W wyniku kontroli organ rentowy ustalił, że Zespół Szkół nr (...) w W. nie naliczył za pracowników składek na ubezpieczenie, emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe od przychodu – zapomóg socjalnych otrzymanych w grudniu 2009, grudniu 2010 oraz w grudniu 2011 (k. 526 akt kontroli). Odwołujący nie naliczył w dokumentach rozliczeniowych za pracowników składek na ubezpieczenie zdrowotne od przychodu – zapomóg socjalnych otrzymanych w grudniu 2009, grudniu 2010 oraz w grudniu 2011 (k. 535 akt kontroli).

Odwołujący nie naliczył za pracowników w dokumentach rozliczeniowych składek również na Fundusz Pracy od zapomóg socjalnych otrzymanych przez pracowników w grudniu 2009, grudniu 2010 oraz w grudniu 2011 (k. 549 akt kontroli).

Odwołujący nie obliczał składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, gdyż jest zwolniony od ich naliczania (k. 555 akt kontroli).

Protokół kontroli doręczono odwołującemu dnia 19.06.2012 roku. Odwołujący nie złożył zastrzeżeń do ustaleń protokołu (k. 557 akt kontroli).

W wyniku ustaleń kontroli Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzje z dnia 3 sierpnia 2012 r. oraz z dnia 19 września 2012 r. ustalające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne a także kwotę składek należnych na Fundusz Pracy.

Na podstawie wyjaśnień przesłuchanego w charakterze strony dyrektora M. T. Sąd Okręgowy ustalił ponadto, co następuje:

Regulamin wypłat został uchwalony w porozumieniu ze związkami zawodowymi.

W regulaminie tym ustalone zostały progi wynagrodzenia pracowników i przysługujące do tych progów odpowiednie świadczenia. Powołana została pięcioosobowa komisja, której sekretarzem była I. S.. Z posiedzenia komisji sporządzany był protokół

i przedstawiany Dyrektorowi do zatwierdzenia. Posiedzenia komisji uzależnione były od liczby wniosków. Dyrektor brał udział w posiedzeniach komisji jako obserwator, jak również był obecny przy ustalaniu kwot, które później otrzymali pracownicy. Pod uwagę brano dochód na członka rodziny, który pracownik wskazywał w oświadczeniu. Raz w roku pracownicy składali oświadczenia o średnim dochodzie na członka rodziny. Pracownik podawał również liczbę osób ze swojego gospodarstwa domowego. Pracownik składał oświadczenie o średnim dochodzie na członka rodziny i na jego podstawie wypłacane było świadczenie. Jeżeli pracownik posiadał dzieci, to otrzymywał dodatkowe 350 zł. Liczbę dokumentów składanych przez pracowników ograniczono do minimum w taki sposób, że oświadczenie o dochodzie miało być równoznaczne z wnioskiem. Dyrektor potwierdził, że nie były składane odrębne wnioski o udzielenie zapomóg oraz przyznał, że w jego ocenie regulamin jest źródłem prawa. Nie zdarzyło się tak, aby pracownik nie otrzymał świadczenia, jeżeli złożył stosowne oświadczenie, jednak nie wszyscy składali te oświadczenia. Komisja nie badała przyczyny, z powodu której pracownik nie domagał się świadczenia. Przed obecnie obowiązującym regulaminem uchwalonym w 2009 roku był inny regulamin. Różnice polegały na tym, że w okresie świątecznym przewidziane były bony dla osób szczególnie potrzebujących. Kontrola przeprowadzona w 2012 roku była pierwszą wykonywaną w tym zakresie, wcześniej żadnej kontroli nie było.

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy wyłączył do odrębnego rozpoznania odwołanie w zakresie decyzji wydanej wobec D. N.

i I. M. z uwagi na śmierć zainteresowanych (k. 230 akt sprawy).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach kontroli, a także wyjaśnień dyrektora Zespołu Szkół nr (...) w W.. Dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Wyjaśnienia dyrektora Zespołu Szkół nr (...) w W. Sąd Okręgowy uznał za spójne i logiczne oraz potwierdzające informacje zgromadzone w aktach sprawy i aktach kontroli. Z tego względu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie Sąd uznał za kompletny i wystarczający do wydania orzeczenia kończącego postępowanie. Strony nie wnosiły o uzupełnienie postępowania dowodowego. Mimo doręczenia zainteresowanemu (pracownikom odwołującego się Zespołu Szkół) odpisu odwołania i odpowiedzi na odwołanie żaden z nich nie zajął stanowiska w sprawie i nie stawił się na rozprawę mimo prawidłowego zawiadomienia.

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013r. pełnomocnik odwołującego popierał odwołanie i wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez ustalenie, że odwołujący nie ma obowiązku uwzględnienia w podstawie wymiaru składek

wypłaconych pracownikom szkoły kwot w grudniu 2009, 2010 i 2011. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu w tym zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Pełnomocnik organu rentowego wnosil o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy Warszawa-Praga zważył, co następuje:

zgodnie z przepisem art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Natomiast w myśl przepisu art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy z dnia 26 lipca

1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.) wolne od podatku dochodowego są: wartość otrzymanych przez pracownika w związku

z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 złotych.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku

o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 592 ze zm.) przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

W myśl art. 8 ust. 2 powyższej ustawy, zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ustalonym zgodnie z art. 27 ust. 1 albo z art. 30 ust. 5 ustawy o związkach zawodowych.

Bezsporne jest, że w Zespole Szkół nr (...) w W. obowiązuje Regulamin gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych, uchwalony na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Zgodnie z postanowieniami tego Regulaminu oraz przepisami powołanej powyżej ustawy, usługi i świadczenia z zakładowej działalności socjalnej mają charakter uznaniowy. Wysokość otrzymanego świadczenia uzależniona jest od wielkości posiadanych środków oraz od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby ubiegającej się o świadczenie. Niezbędne jest również złożenie przez osobę uprawnioną pisemnego wniosku o przyznanie świadczenia.

Z przepisów powołanych powyżej wynika, iż aby zakwalifikować świadczenia przyznane pracownikom przez odwołującego, jako świadczenia o charakterze socjalnym, od których nie ma obowiązku naliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy, muszą zostać spełnione określone kryteria.

Świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych powinny być przyznawane w oparciu o analizę sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej każdego uprawnionego. Konieczne więc są następujące czynności: indywidualna ocena sytuacji każdego pracownika oraz uzależnienie wysokości przyznanego świadczenia od wyników tej oceny. Trafnie wskazał w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie upoważnia do przyznawania osobom uprawnionym prawa do świadczeń socjalnych w takiej samej wysokości. Byłoby to bowiem w istocie przyznawanie tym osobom dodatku do wynagrodzenia. Przepis ten ponadto wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznanego świadczenia, a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Nakłada to na przyznających świadczenia obowiązek indywidualnej kwalifikacji wniosków.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 roku, (I UK 121/09, OSNP 2011, nr 9-10, poz. 133): „podstawową zasadą dysponowania środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych jest to, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinno być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i majątkowej osoby korzystającej z funduszu. Nie ma w tym zakresie wyjątków. Stąd świadczenia wypłacone przez

pracodawcę z pominięciem owej zasady podstawowej nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych”.

Zgodnie z regulaminem gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych obowiązującym w Zespole Szkół nr (...) w W. do otrzymania świadczenia socjalnego niezbędne jest **złożenie pisemnego wniosku** przez osobę uprawnioną. Na podstawie materiału zgromadzonego w aktach sprawy Sąd ustalił, iż komisja socjalna działająca w Zespole Szkół nr (...) w W. przyznawała świadczenia z naruszeniem postanowień obowiązującego regulaminu. Świadczenia były bowiem przyznawane bez uzyskania pisemnych wniosków od osób uprawnionych, a jedynie na podstawie złożonych oświadczeń o średnim dochodzie na członka rodziny.

Regulamin gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych został wydany na podstawie przepisów ustawy co powoduje, iż jego postanowienia mają charakter wiążący. Komisja przyznająca świadczenia socjalne była obowiązana stosować jego postanowienia. Niewłaściwe z punktu widzenia Regulaminu było ograniczanie przez komisję liczby wpływających dokumentów poprzez rezygnację z obowiązku złożenia wniosków o przyznanie świadczenia socjalnego. Sąd Okręgowy zważył, że oświadczenia o wysokości dochodu na 1 członka rodziny mogły stanowić podstawę do przyznania innego jeszcze świadczenia z funduszu socjalnego.

Sąd Okręgowy dokonał analizy postanowień Regulaminu w części IV Zasady przyznawania świadczeń socjalnych i doszedł do wniosku, że zgodnie z § 4 ust. 3 z uwagi na jego wyraźnie sformułowany wymóg, nie jest możliwe uzyskanie świadczenia bez złożenia pisemnego wniosku przez osobę uprawnioną do korzystania ze świadczeń. Regulamin nie uległ zmianie w tym zakresie stosownie do zapisu § 22 ust. 2, co potwierdził Dyrektor przesłuchany w charakterze strony. Sąd Okręgowy zwrócił ponadto uwagę, że na listach wypłat socjalnych przyznanych w grudniu w poszczególnych latach wypłacone kwoty oznaczono jako zapomogi socjalne, mimom że brak w Regulaminie tak oznaczonych świadczeń. Pracownik może otrzymać zapomogę bezzwrotną jednakże w przypadkach ściśle określonych w § 10 w związku z § 2 ust. 1 pkt. 6 Regulaminu. Jak wynika ponadto z zapisu § 2 ust. 1 pkt. 5 Regulaminu pracownicy mogą otrzymać pomoc rzeczową w formie bonów towarowych oraz pomoc finansową zróżnicowaną według poziomu dochodu netto na członka rodziny.

Oceniając zasadność odwołania Sąd Okręgowy miał ponadto na względzie orzecznictwo w zakresie stosowania przez pracodawców przepisów dotyczących funduszu świadczeń socjalnych. Przykładowo można wskazać wyrok Sądu Najwyższego z dnia

6 lutego 2008r. (II PK 156/07 OSNP 2009/7-8/96) zgodnie z którym, przepis art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie stanowi podstawy przyznania wszystkim pracownikom świadczeń pieniężnych, które nie zmierzają do realizacji celów socjalnych zgodnych z art. 1 ust. 1 i art. 2 pkt 1 tej ustawy. W innym jeszcze wyroku z dnia 20 sierpnia 2001r. (I PKN 579/00 OSNP 2003/14/331) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że pracodawca administrujący środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może ich wydatkować niezgodnie z regulaminem zakładowej działalności socjalnej, którego postanowienia nie mogą być sprzeczne z zasadą przyznawania świadczeń według kryterium socjalnego, to jest uzależniającego przyznawanie ulgowych usług i świadczeń wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

Jak wynika ponadto z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 września 2012r. (III AUa 321/12, LEX nr 1220615) przyznanie talonów świątecznych w równych wysokościach z uwagi na specyfikę okresu świątecznego i zwyczajów kulturowych przeczy celowi, jaki winien spełniać zakładowy fundusz socjalny. Tym samym świadczenie to wypłacane przez pracodawcę z pominięciem kryterium socjalnego określonego w art. 8 ust. 2 ustawy z 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych należy uznać za przychód stanowiący podstawę wymiaru składek. Nawet jeżeli przyjąć przykładowo na podstawie listy socjalnej z dnia 2 grudnia 2010r., że kwoty zapomóg socjalnych w grudniu 2010r. były zróżnicowane (nie były w jednakowej wysokości) jednakże trudno zasadnie twierdzić, że Komisja socjalna dokonała niezbędnej w myśl art. 8 Ustawy oceny sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej każdej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu, skoro 7 osób otrzymało kwoty po 800 zł, 10 osób kwotę po 700 zł, 12 osób

kwoty po 600 zł, 6 osób kwoty po 400 zł i 4 osoby kwoty po 900 zł. Jak wynika ponadto z listy z dnia 14 grudnia 2011r. (nie nauczyciele) na 10 osób wskazanych na tej liście 7 osób otrzymało jednakową kwotę 1300 zł. Brak przy tym w materiałach przedstawionych do kontroli organu rentowego takich właśnie indywidualnych ustaleń w zakresie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracowników, gdyż jak wynika z materiału dowodowego jedynym kryterium była wysokość dochodu netto na 1 członka rodziny.

W ocenie Sądu Okręgowego świadczenia wypłacone przez odwołującego na rzecz zainteresowanych nie mają charakteru socjalnego i stanowią przychód pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Stanowią więc podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, a także podstawę do ustalenia wysokości składki na Fundusz Pracy. Wynika to z faktu, iż odwołujący dokonywał wypłat tych świadczeń na rzecz osób uprawnionych w wysokości, która uzależniona została jedynie od wielkości dochodu przypadającego na 1 członka rodziny.

Sąd Okręgowy miał ponadto na uwadze, że zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 pkt. 19 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. (Dz.U. Nr 161, poz.1106 z późn.zm) podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie nie pozwolił na stwierdzenie, że zaskarżone decyzje wydane zostały z naruszeniem przepisów prawa i konieczna jest ich zmiana zgodnie z odwołaniem. Nie było też możliwe ich „uchylenie i przekazanie sprawy organowi do ponownego rozpoznania”, jak to zostało sformułowane w odwołaniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art.

477¹⁴ § 1 kpc Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc oraz § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. nr 163 poz. 1349 ze zm.).